

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MDP CSONGRÁD MEGYEI PARTBIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

IX. ÉVF. 274. SZÁM

ÁRA 50 FILLER

VASÁRNAP, 1953. NOVEMBER 22

Készüljünk fel a téli építkezésekre

A téli építkezés ma már nem új dolog hazánkban. A Szovjetunió tapasztalatai alapján évről-évre jobban meghonosodik és a mi építőiparunk is egyre inkább elveszti szezonjellegét. Az építkezések a tél beálltával nem szűnnek meg, tovább folytatódnak, sőt mint például most a kormányprogram megvalósítása során, az egyik szegedi lakóház télen készül el és tavaszra válik beköltözhetővé. Eppen pártunk és kormányunk nagyszerű határozatai alapján szükséges most, amikor egyre jobban bontakoznak ki Szegeden is az építkezések, tatarozások, hogy megvizsgáljuk az elmúlt évek tapasztalatai alapján, milyen hibákat követtünk el a téli építkezések előkészületei során, hogy ezúttal azokat megszüntessük és sikeresen valósítsuk meg építkezési feladatainkat.

Elsősorban a dolgozókkal való gondoskodás tekintetében követtünk el hibákat. Mindenekelőtt nem voltak megfelelőek a fölvonulási épületek. Megépítésüknél nem gondoltak arra a vállalatok vezetői, hogy a munka télen is folytatódik és sokszor tüzelőhiány miatt nem bírták fűteni kellőképpen a helyiségeket, amelyekben a dolgozók tartózkodtak, iltöztek. Nem biztosították kellő mértékben a védőöltözetet, a vattaruhát, a gumicsizmát, az esőköpenyt, stb. A Központi Vezetőség határozata, kormányunk programja előírja a dolgozókról való fokozottabb gondoskodást és éppen ezért minden egyes gazdasági vezetőnek világosan kell látnia, hogy a zavartalan építkezés, a termelés fokozása csak akkor lehetséges, ha biztosítják a dolgozók munkavédelmét, szociális ellátását.

Igen sok hiba származott az elmúlt években abból is, hogy az illetékes szervek a kazánokat későn adták át az építőipar számára, és amikor átadták, nem volt megfelelő mennyiségű és minőségű koks és szén. A kazánokat nem bírták fűteni. Ez azt eredményezte, hogy az építési nyersanyagok nem voltak a szükséges mértékben előmelegítve, s ez akadályozta a munka menetét. Előfordult, hogy ponyva hiányában egyes építkezéseken leállt a betonozás. Az újonnan betonozott elemeket nem tudták gőzölni. Enélkül pedig téli munkában gyors és szakszerű betonozást végezni lehetetlen. Gumicsőhiány miatt az építésvezetőségek nem tudták zavartalanul elvezetni az egyes gőzgepekből a gőzt, valamint a melegvizet. Ez szintén komoly mértékben akadályozta a munka menetét. Nádállal hiányában nem voltak ideiglenesen burkolva a gépek és még sok egyéb olyan akadály merült fel a téli építkezéseinken, amelyeket, jó részét a különböző anyaghiány okozta.

Hiba volt — az anyaghiány is ebből fakadt — a téli építkezések szervezetségében. Alaposabb, átgondoltabb vezetéssel és ellenőrzéssel nem követtük volna el az említett hibákat, eredményesebbé tudtuk volna tenni téli építkezésünket. Mindemellett meg kell állapítanunk azt is, hogy egyes műszaki vezetőink idegenkednek a téli munkáktól. Többször tapasztalható, hogy azt szükséges rossznak tekintik. Egyik elsőrendű feladatunk tehát, hogy megértessük valamennyi építőipari műszaki dolgozóval, hogy a téli építkezés nagyon is járható út. Erre példák özönét tudjuk felhozni, a Szovjetunió gazdag tapasztalataiból és már a mi tapasztalatainkból is. Szükséges tehát, hogy pártunk és kormányunk, a dolgozó nép programját minden műszaki dolgozó jó munkájával, tudásával segítse elő, biztosítsák a téli építkezések zavartalan menetét.

Szegeden erőteljes ütemben folyik a lakóházak építése, a belvárosi és a külvárosi lakóházak tatarozása, üzemek bővítése, korszerű iltözők, fürdők építése. Az a feladata, — és ez nagy feladat — az építőmunkások vezetőinek, hogy az elkövetkezendő napokban tegyenek meg mindent, készítsék elő alaposan, gondosan az építkezéseket a téli munkára, biztosítsák a dolgozók munkavédelmét a hideg időjárás alatt. A Vasöntőde új öntőcsarnokának építkezésénél ezt már meg kellett volna tenniük és ez a hiányosság sürgősen pótlendő. Az építésügyi minisztérium, mint az építkezések legfelsőbb irányító szerve, ne csak utasításokat adjon a téli munkák kivitelezéséhez, hanem az utasításokkal párhuzamosan intézkedjen azoknak az anyagoknak a biztosításáról is, amelyekkel elő tudja segíteni a kivitelező vállalatok eredményes téli munkáját. Ha eddig — az elmúlt évek során — el is követtük az említett hibákat, a múlt rossz tapasztalataiból okulva ezen feltétel nélkül változtatni kell. A rosszon okulva, a jókat felhasználva, a dolgozókról való fokozott gondoskodást szem előtt tartva, készüljünk fel a téli építkezésekre pártunk és kormányunk programjának megvalósítása érdekében.

Szilágyi András

Ma délelőtt 9 órakor Szeged járási pártaktíva értekezlet

Ma délelőtt 9 órai kezdettel a Kálvin-téri partházban tartják meg a Szegedi Járási Pártbizottság kibővített pártaktíva értekezletét. Itt jönnek össze a szegedi járás kommunista aktívái, hogy megbeszéljék a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének 1953 októ-

ber 31-i határozata alapján a falusi pártszervezetekre és kommunistákra váró feladatokat.

Kiskundorozsmán, Kisteleken, Tápén és Deszken november 24-én tartanak kibővített pártaktíva értekezletet s akkor tárgyalják meg a Központi Vezetőség és a Politikai Bizottság határozatait.

Pályázati felhívás

A népművelési minisztérium a Magyar Írók Szövetségével, valamint a Képző- és Iparművészek Szövetségével együtt — hazánk felszabadulása 10. évfordulójának méltó megünneplésére való felkészülés kapcsán — pályázatot hirdet, illetőleg megbízást ad olyan magas színvonalú irodalmi és képzőművészeti művek alkotására, melyek témájukat hazánk felszabadulásának történetéből, felszabadult népünk életéből merítik.

Pályázni lehet:

I. Irodalmi művekkel.

II. Játékfilm-novellákkal és dokumentumfilm-forgatókönyvekkel.

A pályaművek benyújtásának határideje: 1954. december 31. A pályaművek elbírálására az illetékes művészeti szövetségek és más társadalmi szövetségek javaslata alapján a népművelési miniszter bíráló bizottságát jelöl ki, kivéve a játékfilm-novella és dokumentum-forgatókönyv pályázatokra, amelyeket a Filmgyártó Vállalatok dramaturgiája bírál el.

A pályázat eredménye 1955. április 4. alkalmából kerül kihirdetésre.

Fokozzuk a munka- és egészségvédelmet

NAGYJELENTŐSÉGŰ MUNKAVÉDELMI BERUHÁZÁSOK A SZEGEDI GŐZFÜRÉSZBEN

A kormányprogram előtti a Szegedi Gőzfürésznél munkavédelmi, szociális és egészségügyi berendezések korántsem elégtettek ki a dolgozók igényeit.

A Központi Vezetőség határozata nyomán az egész országban, így üzemünkben is, megindult a kormányprogram végrehajtása. Most készül dolgozóink részére egy modern kivitelű iltöző és zuhanyozó. E beruházás végrehajtásához 240 folyóméter vízzetvédkhálózatot építünk, a szennyvíz levezetéséhez pedig külön csatornát kellett építeni. Az iltözőben minden dolgozó részére külön szekrényt állítottunk be. A felszabadulás után épült mosdó korszerűsítésére 174 ezer forintot adott kormányzatunk.

Új melegedő is épül üzemünkben, amely a hideg téli napokon a melegítő italok mellett nagyon jó szolgálatot tesz dolgozóinknak. Üzemünk dolgozóit nevében ezúttal is kérjük a Vegyipari Javító Vállalat dolgozóit, hogy a melegedőket mielőbb építsék fel, mert már egyre hidegebb lesz.

A szociális beruházásoknak köszönhetjük még azt is, hogy üzemünk egy régi fogyatékoságát: a szabadban lévő dolgozókat esőköpennyel és gumicsizmával, valamint egyes gépeknél, vagy azokon a munkahelyeken, ahol a ruha nagyobb elhasználódásnak van kitéve, a dolgozók nagyrészt munkaruhával tudjuk ellátni.

Így gondoskodik a kormányprogram a Szegedi Gőzfürész dolgozóit szociális, munkavédelmi és egészségügyi védelméről is.

Varga Mihály

JAVULT A MUNKAVÉDELME A SZALÁMIGYÁRBAN, DE MEG SOK A TENNIVALÓ

A Szegedi Szalámigyárban a vállalatvezetés igyekszik megvalósítani a kollektív szerződés munkavédelmi rendelkezéseit. Már sok olyan intézkedés történt az üzemben, mely a dolgozók egészségvédelmét szolgálja. Épül az új iltöző, fürdő a kormány-

«Legfőbb érték az ember».

Ezt a feliratot minden üzemben ott látni a folyosók, üzemi részek falán. Sok helyen valóban azt hirdeti ez a néhány szó, hogy gondoskodik az üzem vezetősége az egészségesebb munkakörülmények megteremtéséről és biztonságossá teszi a munkahelyeket. Több üzemben azonban nemtrőrdömséggel találkozunk ezen a téren. Munkavédelmi felelősök, biztonsági megbízottak állandóan ellenőrzik a munkavédelmi berendezések állapotát, gondoskodjanak azok rendbehozásáról és a hiányzó pótlásáról. Kérjük ki a dolgozók véleményét is az egészségvédelemmel kapcsolatban. Így tudunk csak pártunk és kormányunk programjának szellemében a dolgozók munka- és egészségvédelméről jól gondoskodni.

program nyomán. A dolgozókról való fokozott gondoskodás azonban még nem valósult meg teljes mértékben. Egyik komoly probléma nálunk a lift kérdése. Két korszerű liftünk van az épületekben, de ez nem elég. Ezeket kívül van egy másik is, de az elavult. Legalább négy liftere lenne szükség és át kellene alakítani a mostani kötéllé működőket, mert ezek kezelése igen nagy fizikai munkát követel. A liftek elkészítése már három éve halogatódik. Most a jövő évre már tervezik.

A hentesüzem dolgozóit a töltőgépnél a szíjvédő hiányát panaszzolják. A bakancsok és csizmák miatt is szót emeltek, mert ezek már kicserelésre szorulnának, de az illetékes vállalatok késlekednek ezek szállításával. A munkaruhákat, amiben dolgoznak, nem tudják sűrűn cserélni ebben az üzemrészben, mert a mosókonyha dolgozóit ha kimossák, nem tudják gyorsan megszáritani. Erre valamiképpen megoldást kellene találni, mert tisztaság szempontjából szükséges, hogy sűrűn cseréljenek a dolgozók munkaruhát.

A csontoló üzemrész dolgozóinak mentőládára lenne sürgősen szükségük, mert ha elsősegélynyújtásban kell részesíteni valakit, akkor a portáig kell elmenni, amely bizony messze van az üzemből. A kötőteremben, de az asztalosműhelyben is elkelne egy mentőláda.

A kötőteremben lévő csúzdák is hiányosak. Emiatt többször dobálni kénytelenek a dolgozók a szalámit. Jó lenne, ha az elevátorokat újból felszerelnék, mert ezáltal csökkenne a baleset, ami jórészt a hiányos csúzda miatt adódik.

Általában javulás mutatkozik a hiányosságok felszámolása terén a Szegedi Szalámigyárban. Amint azonban az említettek mutatják, igen sok probléma vár még megoldásra és azt szeretnénk, ha mindezek mihamarabb elintézését nyernek.

Kránitz Dezső

JOBB MUNKÁT VÁRUNK A KÁLYHA- ÉS TŰZHELYJAVÍTÓ KSZ-TŐL

A Szegedi Bútorgyárban napról-napra nő azoknak a berendezéseknek száma, amellyel egyre tökéletesebben érvényesül a dolgozókról való gondoskodás elve. Valamennyi gépen védőberendezés van, mely óvja, védi a dolgozókat a balesetektől. Az utóbbi négy hónap alatt például egyetlen baleset sem fordult elő üzemünkben. Most épül a kormányprogram eredményeként a fürdőnk is. Az üzem vezetőinek a munkavédelem területén végzett munkájuk mellett meg kell említeni a Kályha- és Tűzhegyjavító KSZ Jósika-utcai műhely vezetőinek felelősen munkáját. Még aguszus elején ígéretet kaptunk tőlük, hogy a hideg idő beálltával kijavítják üzemünk valamennyi hibás kályháját. Ez azonban nem így történt. A kályhák csak egyrészt javították ki és éppen azok maradtak javítás nélkül, amelyekkel a gépház fűtése lett volna biztosítva. A napokban arról értesítették vállalatunkat, hogy nem is tudják elkészíteni anyaghiány miatt. Az ilyen esetek természetesen nem segítik elő a dolgozók munkavédelmét.

Halász Lajos

Ma délelőtt nyílik meg a III. Országos Újítókiallítás Szegeden

Ma délelőtt 11 órakor ünnepélyes keretek között nyílik meg Szegeden, az MSZT székház nagyszobájában a III. Országos Újítókiallítás, melynek anyagát a rendezőség úgy válogatta össze, hogy megynék iparának legfontosabb ágai számára minél több alkalmas újítást mutathasson be.

Az összeállított anyagban számos olyan újítás található, ami a csongrádmezei dolgozók kezdeményezéséből született meg. A szegedi kiállítás színvonalát még emeli az a sok újítás, amelyet megynék üzemek küldtek el erre az alkalomra. Meglepően sok kezdeményezést láthatunk a kender- és leniparból.

A kiállítást már a kormányprogram szellemében rendezték. A rendkívül változatos és gazdag ötletek a jobb életért, a magasabb életszínvonalért küzdő öntudatos dolgozók nagyszerű tetteit hirdetik.

Újító a kiállítási teremben végig sétálni, mert az újítások minden darabjában felismerhetjük az emberről való gondoskodás vágyát és akaratát: levenni a dolgozók válláról a felesleges terheket, kényelmesebbé tenni az életüket és a takarékosággal, a termelékenység emelésével jobb minőségű, olcsó árut adni a boltokba, áruházakba.

Igen ötletes az egyik pesti háztartási szövetkezet újítása: az elektromos, úgynevezett szonikus mosógép, amely aránylag kevés pénzért beszerezhető és dézsába helyezve elvégzi a háztájszony helyett a mosást. A mezőgazdaság

területéről bemutatja a kiállítás az egyedi etetés megjavítását, az automatikus oltókészüléket és az állattenyésztésnél igen nagy jelentőségű «méhmosó» készüléket. Látható a gabonaszérelő gép is, amely a vetőmagnak alkalmas csilagvégeket leszel és alkalmazásával nagymennyiségű gabona takarítható meg. A szeletelt búzaszemekből termelt gabona is megtekinthető.

Sok olyan újítás van, amely a vas és szinesfém helyett más anyagok használatát teszi lehetővé.

Ilyenek például a Kábel- és Műanyaggyár által bemutatott szines fémek kiküszöbölő épületveretek: kilincsek, zárvédők, stb. Sok kitűnő minőségű gyártmányt tudnak a bemutatott újítások révén készíteni az üzemek hulladékanyagból is. Számtalan balesetelhárító újítást hoztak ezenkívül még erre a kiállításra.

Igen nagy jelentőségű és érdekes újítás a MÁV jegykiadó gép is, amely megszűnteti a vasúti jegypénztárnoknál a tömeges sorbanállásokat.

Nagy sikerrel használják már ezt a gépet Budapesten a Nyugati pályaudvaron. Remélhetőleg: rövidesen elterjed és megynék vasútállomásai is kapnak belőle.

A Szegeden ma megnyíló újító kiállítást két hétig tartják nyitva. Ez idő alatt az üzemek vezetői szervezzék meg Szegedre a csoportos átvizsgálást, hogy a dolgozók minél több tapasztalatot szerezhessenek ezen a kiállításon kezdeményezéseik továbbfejlesztéséhez.

nek ezen a kiállításon kezdeményezéseik továbbfejlesztéséhez.

Ezekkel az ötletekkel gazdagodva újabb ötletekkel, újításokkal járulhatnak hozzá a termelékenység emeléséhez. Ha azt a sok ötletet, újítást és észszerűsítést, amit ezen a kiállításon találunk, átvisszük üzemünkbe, akkor nagymértékben biztosítva lesz a termelékenység emelése, a sejt csökkenése és a takarékosabb további megjavítása. Így tudunk csak eredményesen dolgozni azon, hogy a kormányprogram megvalósulását minden üzem elősegítse és minél gyorsabban emelkedhessen az életszínvonalunk.

Baranya megye vezet a vasgyűjtésben

A MÉH legújabb versenyjelentése

A MÉH tröszt legújabb jelentése szerint a vasgyűjtés versenyében a megyék közül Baranya megye tőrt az élre: 106,9 százalékkal teljesítette már előírányzatát. Baranya megye két nap alatt 21.1 százalékkal emelte korábbi eredményeit. Így második helyre szorította Hajdu megyét, amelynek igen komolyan kell erősítenie, ha vissza akarja szerezni az elsőséget.

Hajdu megye mögött újabb versenytárs tűnt fel, Csongrád megye. Csongrád megye 100.1 százalékos eredményével mindössze két tízed százalékkal maradt le Hajdu megye mögött.

2
Mi történik a nagyvilágban?

Ki a mi barátunk? ... Ki a mi ellenségünk? ...

A fenti címmel érdekes cikk jelent meg a „Le Monde” című franciá polgári lapban. A cikk — óvatosan es tartózkodóan bár — Nyugat-Németország felfegyverzése és az indokolai háború folytatása miatt aggódó egyes francia polgári körök hangulatát tükrözi — jellemzően.

«A hírügynökségek indokolai vezérkarunk képviselőjének nyilatkozatára hivatkozva — közli a lap — hírvil adták a »Sirály» hadművelet sikerét. A Vietnamh 320. számú elit-hadosztálya «gyakorlatilag megsemmisült». A francia rádió nyomban elterjesztette az örvendeztető hírt. Vajon nem azért terjesztették-e el ezt az újságot, hogy megnyugtassák a franciákat, elcsüggeszték a Vietminh, a maguk oldalára vonják az ingadozó vietnámiakat és felvidítsák az amerikai hitelezőket? Sajnos, a következő napon ismeretessé vált, hogy

a francia csapatok «továbbra is keresik a harcot a 320. sz. hadosztályal, egy nap múlva pedig bejelentették, hogy a «megsemmisített» hadosztály rohamra indított «néhány zászlóalj» és ilyen módon teljesítette «a Ziap tábornok által megjelölt feladatot».

(Van Nguen Ziap, a vietnámi néphadsereg főparancsnoka). A jelentés ebből azt a következtetést vonta le, hogy Viap tábornok ezáltal nyilván „feláldozni” szándékozik a híres hadosztályt.

A túlságosan nagy adag propaganda és a jelentések túlságosan komikus ellentmondása arra készítette a főparancsnokot, hogy maga próbálja megadni a nehéz magyarázatot. Nagyon sok emberélet forog veszélyben ahhoz, hogy gúnyolódni lehessen e megfoghatatlan hadosztály különös sorsa felett, amely hadosztály — miután megsemmisült — ilyen nyugtalan-ságot keltő tevékenységet fejt ki. Szükséges lesz kijelenteni, hogy az ilyenféle módszerek megengedhetetlenek és ez az egész többé-kevésbé hivatalos hazugság szükség-szerűen saját magunk ellen fordul.

A „Le Monde” a továbbiakban vitába száll Martinand-Deplat belügyminiszterrel, aki „árulónak” bélyegzi azokat, akik bírálják a francia kormány amerikai sugalmazás-folytatott politikáját és akik szembe szállnak ezzel a politikával. Martinand Deplat-nak erre a vádjára válaszolva a „Le Monde” azt írja, hogy

ha valaki ma Franciaországban francia akar maradni, akkor ... azon nyomban a moszkvai imperializmus csatlósai közé sorolják ...”

Martinand-Deplat úrnak elsősorban saját pártjában lévő „árulók-ról” kell beszélnie, természetesen

A minisztertanács határozata a fogászati ellátás megjavításáról

A minisztertanács határozatot hozott a fogászati ellátás kiterjesztéséről. A határozat értelmében a biztosítottak és igényjogosult családtagjaik által igénybe-vett fogászati ellátás jelentősen bővült és csökkent a térítési díj is. Eddig a korona és hidfogpótlás térítési díja 30 forint volt, ez most 20 forintra csökkent. Ezentúl a biztosítottak — kívánságaiknak megfelelően fogszíni homlokzatú koronát és hidat is kaphatnak mérsékelt térítés (egyszerű kozmetikai fémunkánál egységként 35 forint, összetett kozmetikai fémunka esetében egységként 50 forint) ellenében.

A határozat december 1-én lép életbe.

Adenauer még a bermudai ért kezlet előtt a parlament elé akarja vinni az általános katonakötelezettségről szóló törvényjavaslatot

Bonn (ADN). A „DPA” nyugat-német hírügynökség jelentése szerint Adenauer még a tervbe-vett bermudai értekezlet megkezdése előtt meg akarja szavaztatni az általános katonakötelezettségről szóló alkotmánymódosító törvénytervezet. A törvény meghozásával első-sorban Franciaországra akarnak erős nyomást gyakorolni,

Daladier úrról, valamint Herriot elnökről és néhány más személy-ről.

A lap a továbbiakban így folytatja: „A franciák megkérdezik maguk-tól és választ nem találva értetlen maradnak: ki a mi barátunk? Németország, amely megmutatja azt az utat, amelyen haladva jó nyugatiak és jó európaiak leszünk, vagy Oroszország, amellyel soha semmiben nem lehet megegyezésre jutni anélkül, hogy ne szögeznék az embert árulóként a szegényosz-lophoz? És ki a mi ellenségünk? Az az ország, amellyel szemben

nam is olyan régen a legszigorúbb elővigyázatosságú rendszabályokat fogantatosítottuk és amellyel még nem teremtettünk szerződéses úton békeállapotot, vagy az az ország, amellyel akárcsak azelőtt, össze vagyunk kötve, — ez irányú újabb bejelentésig mindenetre — jó és rossz időkre egyaránt, a német nacionalizmus újabb támadása esetére?

Természetesen, teljesen igaz az, hogy

A koreai-kínai fél befejezte 19 fogságba esett amerikai repülő vallomásának közzétételét

Újabb négy vallomás az Egyesült Államok bakteriológiai hadviseléséről

Peking (Új Kína) Az «Új Kína» hírügynökség november 20-án nyilvánosságra hozta további négy fogságbaesett amerikai repülőnek az Egyesült Államok bakteriológiai hadviseléséről szóló vallomá-sát.

A pénteken nyilvánosságra hozott négy vallomás közül három ugyanannak a B-26-os gépnek személyzetétől származik. James E. Gunnoe Jr. főhadnagy, pilóta; Bobby E. Hammett főhadnagy, navigációs és bombázó tiszt és David E. Penny navigátor. Mindhárm-an ejtőernyővel kiugrottak, amikor 1952 június 7-én találat érte gépüket.

A pénteken nyilvánosságra hozott negyedik vallomást Howard B. Hitchens főhadnagy, egy B-26-os bombázó navigátora tette.

Gunnoe vallomásában részletesen beszámol a Tunghua elleni baktériumtámadás végrehajtásáról, majd kitér arra a beszélgetésre, amelyet a támadást megelőzően ezredének tájékoztató tisztjével, Friesen őrnaggyal folytatott. Friesen őrnagy így szövelt hozzá: «Olyan értesüléseink vannak, hogy járvány

francia-német megbékülés nélkül lehetetlen a béke, de vajon jobban biztosítjuk-e a békét azzal, hogy teljes kavargást csinálunk szövetségeseink rendszerében?»

A Le Monde cikkét a következőkkel fejezi be:

„Az egyszerű nép nem hajlandó többé bármit is megérteni azonkí-vül, hogy 1953-ban állandóan és minden oldalról bolondná teszik.

Annaira hozzászólt a különböző kalandokhoz, hogy nem is akarja nyíltan kinyilvánítani haragját.

Szeret reménykedni olyan miniszterek eljövételében, akik állam-rendszerünk eszményeinek megfelelően, nem pedig kétes érdekeknek és váltakozó szenvedélyeknek engedelmessé kényszerítik. Azt szeretné ezenkívül, ha egy türelmes és bátor leváltó összegyűj-tené mindazokat a hivatalos nyilatkozatokat, amelyek a legkifogástalanabb és legvitathatatlanabb vádiratot képeznek rendszerünk képviselői; ha csak nem maga a rendszer ellen”.

ütötte fel a fejét Észak-Koreában. Önök ma éjjel baktériumbombákat visznek magukkal, hogy — úgy mondom — segítsenek a járványoknak».

Hammett főhadnagy, navigációs és bombázó-tiszt vallomásában beszámol arról a baktériumtámadás-ról, amelyben április 2-án An-tung ellen részt vett. Hammett ezt a feladatot nem Gunnoeval és Pennyvel együtt hajtotta végre.

Hammett főhadnagynak is Friesen őrnagy adott eligazítást, aki kijelentette, hogy a baktériumbombák pestis- és kolera-bacillusokat tartalmaznak.

A pénteken nyilvánosságra hozott második két vallomás megerősíti az előző vallomások sok részletét.

Penny összesen 10 Észak-Korea ellen irányuló baktériumtámadásban vett részt.

A már közölt 15 vallomással együtt ez a négy vallomás még teljesebbé teszi a Korea és Észak-Kína ellen folytatott amerikai bakteriológiai hadviselés szennyess képét.

NEMZETKÖZI SZEMLE

Napjaink fő nemzetközi kérdéseinek megvitatásáért

November 13-án Molotov, a Szovjetunió külügyminisztere sajtóértekezletet tartott Moszkvában szovjet és külföldi újságírók számára. A sajtóértekezleten Molotov ismételtén kifejtette, hogy a Szovjetunióknak elhatározott és megmá-síthatatlan szándéka, hogy a nyugati hatalmakkal megtárgyalja napjaink fő vitás nemzetközi kérdéseit.

Molotov külügyminiszter nyilatkozata nagy visszhangot keltett a nyugati sajtóban. Ennek az az oka, hogy Molotov nyilatkozata ismét lerántotta a leplet az imperialistáknak a tárgyalások kérdésében folytatott mesterkedéseiről.

A sajtóértekezletet megelőzően ugyanis a Szovjetunió november 3-án jegyzéket intézett az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország kormányához, amelyben javasolta, hogy tartsák meg a külügyminiszterek értekezletét, meghozzák oly-módon, hogy az valóban előbbre-vigye a vitás nemzetközi kérdések megoldását. Ezért a Szovjetunió szerint meg kell vitatni a nemzetközi feszültség enyhítését szolgáló intézkedéseket, beleértve a német kérdést is.

A szovjet jegyzékre egész sor nyugati politikus és a nyugati reak-ció-sajtó legnagyobb része úgy reagált, hogy egyrészt azt igyekez-tett bizonygatni, mintha a Szovjetunió elzárkózna a tanácskozások-tól, másrészt egyszerűen elhall-gatta a jegyzéket a széles tömegek előtt.

Molotov elvtárs ezért nyilatkozta-tában rámutatott, hogy a Szovjetunió kész tárgyalni a vitás kérdésekről, de megkívánja, hogy a tárgyalások valóban a lényegre irányuljanak, tehát érintsenek min-

den vitás problémát; a német kérdés megoldását, a támaszpontok felszámolásának kérdését, a tömeg-puszító fegyverek eltiltását, stb.

Ezt a nyilatkozatot már nem lehet elferdíteni s nem lehet hallgatni róla. Miközben a három nyugati hatalom a bermudai értekezleten újabb — a Szovjetunió ellen irányuló — összebeszélést fog tar-tani, a nyugati burzsoá sajtó már hangot ad annak a nézetnek, hogy a Szovjetunió tárgyalni akar, tehát tárgyalni kell vele.

A «Daily Telegraph» című angol burzsoá lap megállapította, hogy Molotov «teljesen világosan rámutatott, hogy Oroszország továbbra is szorgalmazza az őshatal-mi tanácskozás összehívását». A párizsi »Figaró» is arról ír, hogy Molotov «ismét szorgalmazza a nemzetközi feszültség kérdése meg-

Harc Franciaország függetlenségéért

Az utóbbi időben egyre éleződik a francia nép legkülönbözőbb ré-tegeinek harca, az amerikai imperializmus szoldjában álló Laniel-kormány ellen, amely a francia nemzetgyűlésben ratifikálni akarja a bonni és párizsi háborús szerződéseket. A francia nép szerte az országban felemelte szavát az «európai hadsereg» és az «európai védelmi közösség» terve ellen, amely tervek azt a célt szolgálják, hogy «európai» cégér alatt újjá-élesszék a német militarizmust. Franciaországban a nép nagy tö-megszervezettel mellett közszégi tanácsok, fronttharcos, rokkant és ellenállási szervezetek is úgy hatá-rozták, hogy el kell utasítani ezeket a hazaáruló terveket. Választók keresték fel képviselőiket, hogy kö-

Külpolitikai krónika

«Felsőbbrendű hölgyek»

A „Vorwärts”, a Svédjei Munkapárt lapja írja: „Tudják-e, mi egy „felsőbbrendű hölgy”? Hogy ezt megtudják, csak az amerikanizált újságokat kell olvasniok. Megtalálhatják bennük a választ. A „felsőbbrendű hölgy” olyan nő, aki a leg-erősebb férfiakat is lebokszolja, tehát aki egy valódi amerikai báhölgy és egy erö-művészno keveréke.”

A lap néhány példával szemlélteti, hogyan élnek az amerikai „felsőbbrendű hölgyek”;

„Washington ál-lamban fiatal lányok egy csoportja bandá-ba tömörült. Elhatá-rozták, hogy a „fel-sőbbrendű hölgyek-hez” méltóan élnek. A banda jelvénye egy leopárd mintájú sál volt. A banda áruház-zakban lopott. Ami-kor a rendőrség köz-belépett, a 16 lánynál 273.000 német márka értékű lopott holmit talált. Egy elhagyatott

telken Newyorkban a rendőrség két női bandát lepett meg, amint éppen vereked-tek egymással. A lá-nyok cigány-fülbe-valókat, rövid esz-mát hordtak és feke-te hajuk volt. Akinek természetűl nem ilyen színű volt a haja, az megfestette. A banda legfiatalabb tagja 13, a legöre-gebb 18 éves volt.

A női gengszterek számát Newyorkban 10.000-re becsülik. Ezek mintegy 200 bandához tartoznak. Ezek a „felsőbbrendű hölgyek” pincékben és elhagyatott gyár-épületekben éjjeli mulatókat rendeztek be. A szükséges any-giakat rablással, lo-pással és foszloga-tásokkal szerzik meg. Mint a nemrég letarlóztatott 17 éves McDonald elárulta, a női gengszterek szí-gorú bandaszabályo-kat vezettek be. Aki valami okból ki akar lépni a bandából, azt égő cigarettával bé-lyegzik meg.

Egy másik banda, amely a „pokol macs-kái”-nak nevezi ma-gát, egy newyorki egyetemen alakult. A mozi és autókírn-dulásokhoz szüksé-ges pénzt a banda zsarolásokkal szerez-te meg. Áldozataik a fiatal tanárok és fér-fiismerőseik voltak. A lányok cocktail-partykon leitatják őket. Amikor már „jó hangulatban” vol-tak, néhány lány le-vetkőzött és a vendé-geket lefényképeztek a ruhátlan lányok társaságában. A kom-promittáló fényké-pekkel zsarolták az illeto tanárokat, hogy jobb osztályzatokat adjanak. Az úgy ak-kor pattant ki, ami-kor az egyik meg-zsarolt tanár öngyil-kos lett.

Ezek a példák csak adalékok az „amerikai életformához” — állapítja meg végül a „Vorwärts”, amihez nekünk nincs semmi hozzátenni valónk. Beszélnek önma-gukért a tények...

A japán vöröskereszt-küldöttség moszkvai tartózkodásáról

Moszkva (TASZSZ). Mint a sajtó már közölte, Moszkvába érkezett a japán vöröskereszt küldöttsége, hogy tárgyalásokat folytasson a Szovjetunió Vöröskereszt és Vörös Félhold Társaságai szövetségének vöreghajto bizottságával a bünteté-si idejüket letöltött, valamint a Szovjetunió Legfelső Tanácsa Elnökségének az amnesztia-ról kiadott 1953 március 27-i keltezésű törvényerejű rendelete értelmében, vagy a Szovjetunió legfelső bíróságának határozata alapján büntetésük kifizetése előtt amnesztia-ban részesített japán hadifoglyo-kat és az annakidején különböző büntettekért elítélt polgári személyek hazatelepítéséről.

A tárgyalások eredményeként 1953. november 19-én közös közle-ményt írtak alá.

A közlemény szerint a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsé-gének területéről hazatelepítik a büntetési idejüket letöltött, vala-

mint a Szovjetunió Legfelső Ta-nácsa Elnökségének az amnesztia-ról kiadott 1953 március 27-i kelte-zésű törvényerejű rendelete értelmében, vagy a Szovjetunió legfelső bíróságának határozata alapján büntetésük kifizetése előtt amnesztia-ban részesített japán hadifoglyo-kat és az annakidején különböző büntettekért elítélt polgári szemé-lyeket.

A hazatelepítésre kerülők közül 420 hadifogoly és 854 polgári sze-mély. Az említett személyek haza-telepítése után a Szovjetunióban visszamaradó, összesen 1047 japán hadifoglyot büntetésük kifizetése szerinti szintén Japánba lehet haza-telepíteni.

A hazatelepítésre kerülő japán hadifoglyoknak és polgári szemé-lyeknek megengedik, hogy maguk-kal vigyék személyes holmijukat, kivéve azokat a tárgyakat, amelyek-nek kivételét a Szovjetunió vám-szabályai tiltják.

zösség» tervét támogató határozatot fogadjon el. El tudták érni azt is, hogy egyes szocialista képviselők — mint például a Félix Guoin — az »európai védelmi közösséget» «az elképzelhető legjobb megoldásnak» nevezzék.

Mindezek ellenére azonban a külügyi vitát az jellemezte, hogy a francia burzsoá pártokon belül mélyült a szakadás az »európai had-sereg» tervének hívei és ellenzői között, gyarapodott azoknak a szá-ma, akik tanultak a történelemből s számbavették, hogy a német mi-litarizmus már többször megtiporta Franciaországot.

A külügyi vitában a kommunista párt képviselői folytatták harcukat azért, hogy Franciaország függet-lensége érdekében meg kell hiúsít-ani az »európai» terveket. A vita során ezt az álláspontot támogat-ták azok a burzsoá képviselők is, akik szintén felemelték szavukat a bonni és párizsi szerződések ratifi-kálása ellen. Gaulleista, radikális, MRP, független, parasztpárti és egyéb burzsoá képviselők foglaték állást a német militarizmus feltá-maszását szolgáló »európai» ter-vek ellen.

A külügyi vita tehát nem hozta meg a Laniel és Bidault által kívánt eredményt. Az »európai had-sereg» ellenzőinek tábora erősö-dött. Ez a vita is azt tükrözte, hogy a francia tömegek olyan nyo-mást gyakorolnak még a burzsoá pártok képviselőire is, hogy azok a német militarizmus feltámasztása ellen foglalnak állást.

Végül figyelemreméltó jellemvo-nása volt a vitának, hogy a kom-munisták mellett több burzsoá képviselő is hangsúlyozta: Francia-ország számára az egyetlen járható út a francia-szovjet szerződés meg-valósítása, amely jó fegyver a né-met militarizmus feltámasztása el-lenlenni harcban.

GYERMEKEKNEK

Mi történt az V/B-ben?

Mila és Larisza testvérek, ikrek. Együtt járnak az V/B-be. Attól kezdve, hogy kilépnék a ház kapuján, egészen addig, míg az iskoláig érnek, minden járóló gyönyörködik bennük. Milyen rendesek, milyen tiszták, milyen csinosak.

S valóban, Mila és Larisza kabátján egyetlen porszemet sem találás soha, cipőjük csak úgy ragyog a tisztaságtól, gallérkájuk a hónál is fehérebb.

Osztálytársnők büszkéké barátságukra és Ivan Szergejevics, az orosz nyelv tanára, nem egyszer jegyezte meg a tanári szobában:

— Szeretem az Ananjeva-kislányokat, Milát és Lariszát, mert olyan rendesek, a holmijuk is. Minden tankönyvük, minden füzetük gondosan tiszta papírba van csomagolva!

Nem csoda tehát, hogy amikor az V/B-ben egészségügyi bizottságot választottak, a lányok egyhangúan Milát és Lariszára szavaztak.

Az Ananjeva-növ-

rek lelkiismeretesen teljesítették kötelességüket, mint egészségügyiek. Szigorúan örködték, hogy osztálytársnők kifogástalanul vasalt ruhában, gondosan megfésülve, tiszta kézzel és hímzőkkel jelenjenek meg az iskolában. Gyakran lehetett hallani, hogy valamelyik kislányt pirongatják:

— Miért van a gallérod ferdén felvarrva? Nem szégyened magad így jönni iskolába?

— Ugy siettem... Reggelként el kell vinnem az öcsémet a napközibe — védekezett zavartan a kis bűnös.

— Mindenhez kell időt találni! — jegyezte meg Larisza szigorúan és Mila helyeslően bólogatott hozzá.

S beírták a mulasztót a füzetbe.

Egyszer azután hallatlan esemény játszódott le az V/B-ben. Már régen elhangzott a csengetés, a tanítás megkezdődött, de Mila és Larisza padja még üresen állt. Osztálytársnők nyugtalanodni kezdtek, hiszen az

Ananjeva-növérük eddig még soha nem késlelték el. Csak nem betegedtek meg?

Egyik-másik már úgy határozott, hogy iskola után elmennek és meglátogatják őket. De az ajtó hirtelen felpatant és az osztályban lihegve megjelent Mila és Larisza. Nem tévedés, ők voltak. De milyen állapotban!

Mila hajfonatai kócosan lógtak, homlokán lüktető éktelenkedett. Larisza egyik lábán szürke, másik lábán barna harisnya volt.

Osztálytársnők össedülözve ságtak össze. A két elkésett kislány zavartan állt be a padba.

Eppen Ivan Szergejevicsnek volt órája.

— Mindenki elkészítette az otthoni feladatot? — kérdezte.

— Igen! — felelte egyszerre mindenki.

— Nagyszerű. Nos, Larisza Ananjeva, mondd meg, mi volt a lecked? Mutasd a füzed!

— En... izé... ott-hon felejtettem a füzetemet.

— Ejnye, ejnye, ilyen rendes kislány, mint

te! Nem baj, akkor majd Mila segít neked! Mila ajka megremegett, szeméből kipotyogtak a könnyek. Most már Larisza is sírvofakadt.

— Mi történt? — kérdezte a tanár. — Csak nincs valami baj otthon?

— De... e... el — zokogták egyszerre az Ananjeva-kislányok.

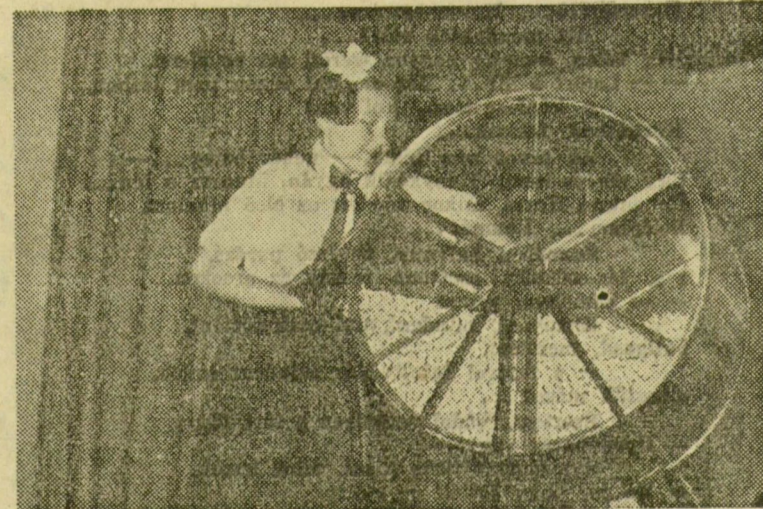
— Mi történt hát, mondjátok el!

— Mama... elutazott... el kellett utaznia a nagymamához és mi... egyedül maradtunk!

Igy tudta meg az osztály, hogy nem Mila és Larisza szereti a rendet és tisztaságot, hanem az édesanyjuk. Az édesanya vasalja ki ruhájukat, ő varázsolja a fényt a cipőjükre, ő gondoskodik arról, hogy mindig tiszta papírborítsa könyveiket és ne felejtsek otthon a füzetüket.

Igy tudta meg az osztály, hogy ezek a „tisztá, rendes“ kislányok tehetetlen kislányok, akik nem tudnak magukról gondoskodni.

Képes híradó

Az Első Békekölesön első számú nagy sorsolási kereké, amelyet a győri sorsolás óta lepecsételve őriznek Budapesten, az Országos Tankarékpénztár pánccéltermében. A kerekéket kedden szállítják Szegedre

Keresztrejtvény

VIZSZINTES:

1. Nagysikerű természetfilm Kossuth-díjas rendezője.
8. Megint.
9. Latin férfinév.
10. Fa része.
11. Védőnő teszi.
13. Szegedi úszó.
15. Szegedi író vezetékneve.
16. A vízszintes 10-es többesszáma.
17. Török hűség.
18. Erős.
19. Kihagyásos ijedt.
21. Gogol hőse.
25. Őszi piszok.
26. Vízszint: székely szabad-sághős személynéve.
27. Izomszalag.
28. Római császár.
30. Elem.
31. Bűtoradarab.
32. Cserény.

FÜGGŐLEGES:

1. Műfaj.
2. Szabad tűznél...
3. Vissza csúszó (betűcsere).
4. Időhatározó szó.
5. Ekezetűbűs időmérő.
6. Törökök szentkönyve.
7. Víz szélén van.
12. Függőleges 6-os közepe.
14. Ékeltlen ékkő.
18. Helyha-

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32

tározó szó. 20. ... nyertek a Békekölesön sorsoláson. 21. Híres Sanyi és Ihász Agi. néveleje a ligeti padon. 22. Német ő. 23. A vízszint terület Szeged. 24. Hiányos égéstermék. 29. Helyhatározó rag. A megjelölt között értékes könyvjutalmakat osztunk ki.

Asszonyoknak

A beteg gyermek táplálása

Mit adjunk enni a beteg gyermeknek? — ez sok anya problémája. Legjobb, ha megkérdezzük az orvost. De addig is, amíg orvos látja, nagyon fontos, hogy a beteg gyermek elég folyadékot kapjon. Ne szomjazzék. Különösen fontos ez a lázas gyermeknél, és azoknál, akik hányanak vagy hasmenésük van.

Mit adjunk inni a beteg gyermeknek? Legjobb frissen forralt világos teát adni egészen enyhén cukrozva. Ha a gyermeknek hasmenése van, cukor helyett zacharint adjunk. Ha van citromunk, azal izesítjük. Bármilyen teát adhatunk, amit egyébként is fogyasztanak az emberek. Anyit adjunk inni, amit a gyermek kíván. Ha előzőleg hányt a gyermek, akkor vigyázzunk, ne adjunk meleg teát és a folyadékot csak kortyenként itassuk a gyermekkel, mert a meleg ital és nagyobb mennyiség almalát, vízben főtt sárgarépát, zsiralmát, vízben főtt lisztlevest, vizes keltos, hogy a gyermek eleget igyék, szersültet, befőtteket. A többit bízmert a szomjazzatás súlyosbíthatja zük az orvosra; ő döntse el, hogy az állapotát. Sok beteg gyermek — adhatunk-e tejet, tejtermékeket kivált csecsemő — pusztult el már vagy húst. A bevezető táplálék teától, hogy amikor hasmenéses volt, hát krumpliból, sárgarépából, liszt-

nem adtak eleget inni, attól félve, hogy erősebbé válik a betegség. Nyugodtan adhatunk inni — fontos, hogy inni adjunk, mivel a hasmenésre nincs befolyással. Se nem javul, se nem romlik az ivástól a gyermek állapota, de megakadályozhatjuk, hogy a szomjúság kinosza a gyermeket.

Mit adjunk enni a beteg gyermeknek? Ne tömjük a beteg gyermeket táplálékkal, mert az késlelteti a gyógyulást. Ha nem kíván enni a gyermek, akkor ne is kinnáljuk mással, mint teával. Ebben is kövessük az orvos tanácsát.

Melyek azok az úgynevezett könnyű ételek, amelyeket a beteg gyermeknek sdhatunk? Adhatunk vízben főtt burgonyát, ha a burgo-nyát nem zsírozunk meg, akkor az megfogja a hasmenést. Adhatunk péppé reszelt savanyú, vagy tölle- leg ital és nagyobb mennyiség almalát, vízben főtt sárgarépát, zsiralmát, vízben főtt lisztlevest, vizes keltos, hogy a gyermek eleget igyék, szersültet, befőtteket. A többit bízmert a szomjazzatás súlyosbíthatja zük az orvosra; ő döntse el, hogy az állapotát. Sok beteg gyermek — adhatunk-e tejet, tejtermékeket kivált csecsemő — pusztult el már vagy húst. A bevezető táplálék teától, hogy amikor hasmenéses volt, hát krumpliból, sárgarépából, liszt-

levesből, reszelt savanyú almából, vagy befőttből áll. És mindehhez adjunk bőven enyhén cukrozott, esetleg citromos teát.

Ismételjük: ha nem akar enni a gyermek, nyugodtan várhatunk egy-két napig. Ha nem akar inni — ebbe ne törődjünk bele. Ha nem iszik teát, kínáljuk friss, megfelelő hőmérsékletű vízzel. Inkább adjunk vizet, mintsem, hogy semmit se igyék.

Hasznos tudnivalók

A lámpabél sokkal világosabban ég, ha használat előtt három órára ecetbe áztatjuk. Megsáruitjuk és úgy húzzuk be a lámpába. Petróleumban tegyünk egy kis kámfort, attól fokozódik a fényhatás.

Ha a zseblámpaelem kimerül, felfrissítjük, ha néhány percre melege- sítjük. Ezt az eljárást többször ismételhetjük. Utána mindig erős fényt ad az elem.

Mit főzünk a héten?

HUSGOMBÓC. A főtt levesshúst megdaráljuk, egy áztatott zsemlyét, zsirban párolt hagymát, egész tojást, borsot, majorannát adunk hozzá. Gombócokat formálunk belőle. Lisztben meghempergetjük s paradicsomlevesben megfőzzük. — Utána már csak egy kis édességet, vagy sajtot adunk, mert a húsgombóc paradicsomleves nagyon lak- taló étel.

GOMBÁS PALACSINTA. Palacsintatésztát készítettünk cukor nélkül. Személyenként 5 dg gombát megmosunk, s petrezselymes, hagymás zsíron megpároljuk. Sót, borsot, egy egész tojást teszünk hozzá, hogy összeálljon a töltelék. Meg- állítjuk ezzel a palacsintákat. Tű- álló tábla rakjuk, tejjel megfő- csoljuk. Étkezés előtt tíz percre sü- töbe tesszük.

ADY ÉS SZEGED

Születése évfordulója

I. rész.

szegedi sajtó most is diésérben számol be Ady szerepléséről. A Szeged és Vidéke szerint a költő verse „mély nyomokat hagyott a lelkekben“. S a cikkíró hozzátesszi: „Reméljük, hogy a modern szellem e derék, nagyraihivatott fiatal képviselőjét ezután gyakrabban láthatjuk a Társaság fel- olvasóasztalánál. Adyt zajosan éljenezte és tapsolta a hallgatóság.“ A Szegedi Híradó jól látja Ady irodalmi előképét, de újtörő szerepét is: „Vajda János iskolájához tar- tozik, de azért teljesen eredeti, válaszleltos és ötletes... Versei nagyon megnyerték a közönség tetszését, mely tapsaival tűntette ki a jeles poétát.“ A Szegedi Napló február 28-i száma részletesen elemzi a verset, s megállapítja, hogy „nagy hatást ért el a remek költemény, méltán meg- érdemelte a tapsokat.“ A szegedi kíván- sága, hogy Ady többször is látogassa meg a várost, csupán egyszer valósult meg meg. Két ízben készült még Szegedre, de még- sen jött. Így 1909. októberében felolvasó- körutat tervezett a Nyugat, s elsőként Szegedre ígérték el a lap munkatársai, köztük Ady is. De a Szeged és Vidéke ok- tóber 16-i számában elhalasztották, később, október 22-án végképp lefűjták a sze- gedi felolvasást, melyre egyébként Ady Reinitz Béla társaságában jött volna.

Másodszor 1913-ban készült Ady Szegedre. Barátja, Nagy György hőmező- vásárhelyi ügyvéd, a magyar köztársasági mozgalom szervezője, a „Magyar Köztár- saság“ című folyóiratában közölte Ady „Rohanunk a forradalomba!“ című versét. Nem sokkal később, a Köztársasági Párt makói gyűlése körül támadt országos zaj- tól megrettenve, a kormány törvényt ho- zatott a parlamenttel „a királyság védel-

mére“ a köztársasági propaganda ellen. A szegedi ügyészség e törvény alapján Ady ellen „osztály elleni izgatásért“ verse miatt pört indított. Ady erre a híre a radikális Világ című napilap 1913. augusztus 21-i számában „Egy bűnös vers“ cím- mel nyílt levelet intézett Lázár György- hoz, Szeged polgármesteréhez, mint a Du- gonics Társaság elnökéhez, aki már több- ször hívta Adyt szegedi szereplésre. Irja, hogy vágyott már Szegedre, mert öröm- emlékezik első látogatására, amikor „az irodalmi felolvasásra legkedvesebb vi- déki publikumának vendége“ volt. Nem juthatott el Szegedre, de most el kell mennie, mert a „királyi ügyész“ hívta. „Furcsa az én dolgom — valja az eset ismertetése kapcsán egész írói magatar- tására jellemzően — ezeket a politikás versekkel, melyeket sok dühvel — kedvel- irogatok néha s melyekért mindig lehorda- nak eszlela bardtaim. Ők azt tartják, hogy az ilyen versekkel lefokozom magamat és meggyőzőlegem egyéb poézisomnak embe- ribb és súlyosabb dokumentumait. Nem te- hetek róla, hogy érdekel, izgat, foglalkoz- lat a saját magyarságom és a magyar- ság együttes kincs, problémája, sorsa... veressel üvölök bele a politika kakofóniá- jába (hangzavarába — A szerk.). Az efa- ta részvevést a ma politikai harcaiban legjobb erőnkkel s mindig a felszabadulni vágyók mellett olyan nobilis, de muszáj adónak tartom, mint a milliomosok jólé- konyságát...“

Cikkét, amelyben a költő közösségi, po- litikus hivatását málgán is példamutatón igy fogalmazta meg, ezekkel fejezi be: „Mindegy, készülök a második szegedi fel- olvasásomra, ahol azonban már nem is én

olvasok föl, hanem, hiszen jól tudom, az esküdtbírósg jegyzője. Előre kérem a jegyző urat, olvassa jól föl majd a verse- met, mert ennek a nyomorult poéta-szajtá- nak nincs nagyobb büntetés, mintha a ver- seit rosszul olvassák föl.“ Am Ady mégsem jött Szegedre ekkor: az ügyészség vádiratot nem adott ki ellene, az eljárást megszü- nttette, s a tárgyalás elmaradt.

Másodszori itt-tartózkodását Tömörkény iránti tisztelete és megbecsülése kifejezésé- nek szánta. Kettejük kapcsolatában — akár Juhász Gyulával is — félreértések, öszekocancások is voltak. Még nem is ta- lálkoztak, amikor Ady ok nélkül megbán- totta a nem tiltakozó Tömörkényt. Később — ezt is jóvátenni akarón — „A magyar Pimodán“ vallomásai közt szellemi rokoná- nak vallja Tömörkényt, s ezt írja többek között róla 1911-ben: „Az, aki Szegeden, sőt Szegedben, ugyanazt csinálja a tanya- nyelvvel s tanya-gondolattal, mint a vá- rosi... író, ő is az én emberem és ta- nám.“ Tömörkény halálakor a Nyugatban írott nekrológiájában bírálja is Tömörkény regionalizmusa miatt, és sajátos, kompozí- ciótlan tárcáit „kártekonan nagy művé- szelnek“ értékeli. Amikor 1917. szeptember 30-án a szegedi újságírók Tömörkény-ma- tinéján felszólal, azzal kezdi, hogy ha nem Tömörkényről lenne szó, nem jött volna le Szegedre, betegem, fáradtan. De hozzátesszi: „Lejöttem, mert pöröm van Tömörkénnyel. Egy nekrológomat felremagyarázták a szü- lelett félreértők.“ „Az a magyar bölcs, aki Tömörkény volt, a szívemé volt“ — mon- dotta Ady előadásának főnmaradt, s 1946-ban közzétett kézirata tanúsága sze- rint. „Mindig fájni fog, hogy pompás em- beri figurája, személye nem jutott annyira közel hozzám, mint az író... Olvasójának hűségesebb senki sem volt nálam.“

(Folytatjuk)

PÉTER LÁSZLÓ

A szegedi irodalom nemesak Du- gonics, Tömörkény, Móra, Juhász Gyula, Cserny Mihály és a többiek alkotásából áll, de hozzátartozónak érezzük az irodal- munk nagyjainak szegedi működése ide- jén született műveket is, sőt Szeged iro- dalomtörténetének szerves részei nagy íróink szegedi kapcsolatai is. Gárdonyi, Mikszáth, Babits, József Attila, Radnóti Miklós szegedi évei, épp helyi irodalom- történéseink érdeméből lassan már kibon- takoznak előttünk, s lemérhetjük súlyukat, jelentőségüket e nagy írók, költők egész életművében, hatásukat pályájuk Szeged utáni szakaszára. Mórlec Zsigmond szegedi kapcsolatai Kozocsa Sándor Mórlec-biblio- gráfiaja nyomán a közismertnél sokkal gazdagabban tárhatók fel, Ady Endre sze- gedi kapcsolatairól helyi irodalomtörténeti írásunk még alig vett tudomást.

Ady Szegeden kétszer járt, de a vá- rossal való kapcsolatai nem látogatásaival kezdődnek. Egyesek szerint 1902-ben a nagyváradi újságíró Ady majdnem sze- gedi lett; a Szegedi Naplóhoz készült szer- ződni. A „Még egyszer“ című 1903-ban meg- jelent verseskötetében — melyet a szegedi sajtó már lelkesen köszöntött, s a Szeged és Vidéke nagy tárcáikkban ismertetett, méltatott — Dankó Pistáról olvashatunk verset. Ugyanebben az évben Ady egy cik- kében megróttá szegedi kollégáját, Tömör- kényt, egy tévesen nekilajdonított írás antiszemita hangja miatt. Később nagyon fájt Adynak, mikor megtudta, hogy igaz- ságtalan volt a csúdosen hallgató, sze- rony Tömörkénnyel szemben, akit egyé- ként már ebben a cikkében neves magyar íróink ismer el és a „magyar Gorkij“ el- nevezést említi vele kapcsolatban.

Először 1905. február 26-án járt Szeged- en. A Dugonics Társaság felolvasó ülé- sén. Tömörkénytel egy előadásztalnál foglalva helyet, felolvasta „Algy párizsi hajnalon“ című költeményét. Előírását a Dugonics Társaság vendégkönyve őrizi. A

ELMELETI TANÁCSADÓ

A „nep” és alkalmazásának kérdései

I.

A kapitalizmus megdöntése és a szocializmus teljes felépítése egy egész történelmi korszakot ölel fel. Ez az időszak, mely a kapitalizmus fejlettségétől függően hosszabb, vagy rövidebb ideig tart, átmeneti időszak, melynek államformája szükségképpen a proletárdiktatúra. Az átmeneti időszak elkerülhetetlenségét a proletárforradalom győzelme után kialakuló különböző gazdasági szektorok és az osztályviszonyok adják meg. A proletárforradalom feladata merőben más minden eddigi ismert forradalomnál. A proletár-állam létrejötté egy új társadalmi rend létrehozásának kezdetét jelenti, melyben az állam és a néptömegek tudatos cselekvésének hatalmas lehetőségei nyílnak meg. A szocialista forradalom győzelme után a proletár-állam fő feladata az osztályon kívüli társadalom felépítése, az egységes szocialista társadalom megteremtése. A hatalom a proletáriátus kezében csak eszköz és feladatok megoldására.

A kapitalizmus megdöntése utáni helyzetet mindenekelőtt az jellemzi, hogy megvannak benne a megdöntött, de meg nem semmisített társadalmi alakulatok és a megvalósulás útjára lépő új társadalmi-gazdasági rend elemei, részecskéi, darabkái. Ennek az időszaknak legfőbb jellemvonása a harc a különböző gazdasági szektorok között, melyek mögött osztályok állnak: ellentéteik az osztályharc kifejeződésében jutnak kifejezésre. Az átmeneti időszak a „ki kit győz le” kérdése eldöntésének időszaka.

A proletár-állam győzelme után — stratégiai célkitűzésének megfelelően — erőszakos eszközök alkalmazásával társadalmi tulajdonba veszi a legfőbb termelési eszközöket, s ezzel megteremti az új szocialista termelési viszonyok kialakulásának alapját. A legdöntőbb termelészökök társadalmi tulajdonba vételénél a proletár-állam tevékenységét a termelőerők jellege és a termelési viszonyok közti feltétlen összhang objektív törvénye határozza meg. A „kisajátított” kisajátítás — nem harc nélkül, de viszonylag könnyen megy, minthogy a társadalom abszolút többségének legsajátabb érdekeit szolgálja, következésképpen e többség aktív támogatását is élvezi. A döntő termelészökök társadalmi tulajdonba való vétele uralkodóvá, de nem kizárólagossá teszi a szocialista termelési viszonyokat. A történelmi körülmények alakulásától függően megmarad, sőt, növekszik a kisártermelők tömege és korántsem elhanyagolható tényező a falusi burzsoázia, a kulák gazdaságok megélése sem.

A fentmaradó kisártermelő gazdaságok bevonása a szocializmus építésébe elsőrendű fontosságra tesz szert. Ezek bevonása nélkül a szocializmus építése lehetetlen. A kisártermelő paraszttal, mely szövetségessé volt a forradalom idején, még inkább szükség van a szövetségre a szocializmus építésének idején. A kisártermelő nagy számának jelenléte teszi szükségessé az átmeneti időszak különleges gazdaságpolitikájának kidolgozását és alkalmazását, melynek során figyelembeveszik a kisártermelőket sajátosságait, személyi érdekességét és törekvéseit. A különféle gazdasági szektorok és az osztályviszonyok megléte a proletár-állam számára kötelezően előírják olyan gazdaságpolitikának a kidolgozását, mely figyelembeveszi a kisártermelőket sajátos érdekeit és elősegíti a szocialista város és a kisártermelő falu összefogását. Az összefogásnak ezt az új formáját Lenin dolgozta ki és Sztálin fejlesztette tovább. Az összefogásnak ezt az új formáját az új gazdaságpolitika, a „nep” képezi, melyről Lenin a következőket mondja: «A «nep» feladata — döntő, minden egyebet maga alá rendelő fő feladata — az, hogy megteremtjük az összefogást az új gazdaság között, amelyet elkezdünk építeni és a parasztagadás között, mely millió és millió paraszt megélhetésének alapja». A «nep» alkalmazásának elkerülhetetlensége tehát a kisártermelő jelenlétéből és a velük való összefogásból, a munkás-paraszt szövetség biztosításának és erősítésének szükségességéből folyik. A «nep» tehát a proletáriátus államának a szocializmus felépítését célzó különleges politikája, amely az áru- és pénzkapcsolatok fenntartásával megvalósítja a kisparaszti gazdaságokkal való összefogás új formáját, bizonyosfokú lehetőséget

nyújt a kapitalizmus létezésének s ugyanakkor biztosítja a kapitalizmus fokozatos kiszorítását és a szocializmus győzelmét.

A «nep» lényegét a «nep» két oldala fejezi ki: az, hogy egyrészt lehetővé teszi a kapitalizmus bizonyosfokú létezését, a magánkereskedelem bizonyosfokú szabadságát, másrészt korlátozza, megfelelő keretek közé szorítja, szabad fejlődésében gátolja a kapitalista tendenciák érvényesülését. A «nep» alkalmazásával teremti meg a proletáriátus állama a munkás-paraszt szövetség gazdasági alapját, e szövetség erősítésének érdekességét a parasztság számára. A «nep» az átmeneti időszak gazdaságpolitikája, melynek célja a szocializmus felépítése, a piaci kapcsolatok erősítése a pénz és a kereskedelem fenntartása és felhasználása mellett.

II.

Az új gazdaságpolitikát hazánkban a fordulat éve óta alkalmazzuk. E gazdaságpolitika alkalmazásának előfeltétele a proletáriátus osztatlan uralma, a kulcspozíciók feletti rendelkezési joga. Ezek a feltételek a fordulat évével teremtdőtek meg, noha a «nep» elemei már a fordulat éve előtt is megvoltak s oly mértékben fejlődtek és erősödtek, amilyen mértékben nőtt a munkásosztály súlya az államvezetésben s amilyen mértékben erősödtek a proletárdiktatúra elemei. A proletáriátus felhasználta részvételét a kormányzásban arra, hogy a tőkéskelet is bevonja az újjáépítésbe, a helyreállítás feladatainak elvégzésébe. A fordulat éve előtt a «nep» elemei mindegyike a tőkés tendenciák fékezésére, a kizsákmányolás teljes szabadságának korlátozására s a kizsákmányolókat felhasználására irányultak. A «nep» elemeinek létezését a Gazdasági Főtanács munkája fejezte ki.

A «nep» alkalmazását mi sok tekintetben előnyösebb helyzetben kezdjük, mint a Szovjetunió. Ennek magyarázatát népi demokráciánk létrejöttének körülményei adják. Hazánk nem robbanásszerű forradalommal lépett a szocializmus építésének útjára, nem voltunk iparilag és mezőgazdaságilag sem olyannyira elmaradott ország, mint a cári Oroszország, noha a kapitalizmus fejlettsége terén a nyugati államokhoz viszonyítva hátrányban voltunk. Kezdetől fogva nem küzdöttünk egyedül, hanem a baráti Szovjetunió és a testvéri népi demokráciák támogatását élveztük. Ennek következtében nem volt intervenció beavatkozás sem, ami az u. n. hadikommunizmus bevezetésének elkerüléséért tette lehetővé. Az előnyösebb belső és nemzetközi helyzet folytán a szocializmus építésének kevesebb áldozattal járó útját, békésebb körülményeit élvezhettük. Az előnyösebb feltételek mellett azonban voltak nehezítők körülmények is: így pl. hazánkban a munkás-paraszt szövetség nem ment keresztül a forradalom nevelő iskoláján; a földreform növelte a parasztság ragaszkodását a föld magántulajdonához s ez nehezíti az egész népgazdaság egységes szocialista alapra való helyezését.

A «nep» alkalmazásával igen komoly eredményeket ért el népgazdaságunk fejlődése. Jelentős mértékben nőtt a kisártermelő termelése és ezen keresztül a termelt javak piacra jutó része. Biztosítva volt a parasztság érdekessége termelésének növelésében. Ezt fejezi ki az a tény, hogy a kisártermelő parasztagadások ártermelése 1949-hez viszonyítva 1951-ig 14,8 százalékkal emelkedett. Kormányunk gazdaságpolitikája a «nep» következetes alkalmazását juttatta kifejezésre. A piaci kapcsolatok erősítését szolgálták azok az intézkedések, amelyek lehetővé tették az egyes termékek szabad forgalmát és jelentős kedvezményeket nyújtását a beadás terén, főképp az 5 holdon aluli gazdaságok számára. Ugyanakkor megnyilvánult az állam piacszabályozó szerepe is, főleg a hitelrendszer, a begyűjtés, a különböző kedvezmények révén. A «nep» alkalmazásának viszonyai között pártunk fő irányvonalának, a szocialista iparosításnak megvalósítása terén értük el a legkomolyabb eredményeket. Hazánk ipari országgá vált s ipari termelésünk több mint 3,5-szer nagyobb, mint 1938-ban volt. A «nep» alkalmazása lehetővé tette a dolgozók életvonalának lényeges emelését. A «nep» alkalmazásának kezdeti időszakában a kisártermelő parasztsá-

ság termelési kedve csaknem teljes volt s ez nagymértékben elősegítette termelésének növekedését, következképpen növelte a szabadpiacra kerülő termékek mennyiségét.

A piaci kapcsolatok fejlődése mellett létrejöttek a falu és a város összefogásának új formái, a termelési kapcsolatok is. 1949—50-ben kifejlődött a gépállomások hálózata s jelentősen megnőtt a gépi munka szerepe a mezőgazdasági termelésben. Ebben a két évben a mezőgazdaság több mint 6500 traktort kapott. Komoly eredményeket értünk el egyes mezőgazdasági ágak fejlesztésében is. Meghonosodott hazánkban a gyapot és más ipari növények termelése is. A munkásosztálynak sikerült a népgazdaság legfontosabb területein döntő csapást mérni a burzsoázia. A kapitalizmus, mely a fordulat éve előtt csaknem serteletlen volt, egymás után veszítette el pozícióit. A „ki kit győz le” kérdése az iparban és a kereskedelemben már eldőlt a szocializmus javára s ugyanakkor a mezőgazdaságban is jelentős részt tesz ki a szocialista szektor, míg a tőkés szektor jelentősen meggyengült. Iparunk fejlődése megteremtette a könnyűipar és a mezőgazdaság, a dolgozók fogyasztási alapja növelésének feltételeit.

III.

Az elért eredmények mellett azonban elkövetünk komoly hibákat is az elmúlt években, amelyek szoros kapcsolatban vannak a «nep» alkalmazásával. Pártunk Központi Vezetőségének június 27—28-i határozata feltárta a gazdaságpolitika terén elkövetett hibákat; ezek alapja az iparosítás túlzott üteme volt, ami akadályozta a dolgozók életvonalának emelkedését. Gazdaságpolitikánk e hibái a «nep» alkalmazásának leszállításával, a piaci kapcsolatok túlzott korlátozásával, a mezőgazdaság, s főként a kisparaszti gazdaság felé irányuló termelési kapcsolatok elhanyagolásával jártak. A sietség az egységes szocialista népgazdaság megteremtésében egyúttal a piaci kapcsolatok és a magánkereskedelem szűkülésével, mert ugyanakkor nem követte a szocialista kereskedelem megfelelő bővülése. A szocialista szektorok fejlesztésének túlzott üteme, a gyors szocialista iparosítás erőnket meghaladó, túl nagy áldozato-

kat követelő feladatai háttérbe szorították a könnyűipari termelés, a mezőgazdaság fejlesztésének és különösen az egyéni gazdálkodó parasztság támogatásának kérdéseit. A dolgozók életszínvonalának emeléséhez még nem elegendő a szocialista termelés szakadatlan fejlesztése, hanem ehhez fel kell használni a kisártermelésben rejlő lehetőségeket is. A kisparaszti gazdaságok elhanyagolása a termelésben való érdekességük csökkentéséhez, következképpen az általuk termelt javak csökkenéséhez vezetett. A termelésben való érdekesség, a szabadpiac lehetőségeinek biztosítása helyett sok esetben kényszerrel alkalmaztunk.

Bonyolult beszállítási rendszerünk, a mezőgazdasági fejlesztési járulék, a felvásárlási monopólium, a szállítási, vágási és forgalmi korlátozások mind a piaci kapcsolatokat gyengítették. Ezt mutatja az a tény, hogy a parasztság ártermelésének begyűjtésére kerülő része állandóan nőtt, a szabadpiacra jutó rész pedig csökkent. Gazdaságpolitikánkban tehát egyre inkább háttérbe szorult a «nep»-nek a magánkereskedelmet engedélyező oldala, s mind jobban érvényesült a szabad piac korlátozása. E politika a város és a falu összefogásának ezt a formáját gyengítette. A város és a falu közötti piaci kapcsolatok erősítését napjainkban nemcsak a kisártermelő paraszttal való helyes viszony követeli meg, hanem dolgozó népünk életszínvonalának emelése is. Gazdaságpolitikánk hibája, az arányos fejlődés törvényének megsértése, növelte az egyébként is meglévő aránytalanságot az ipar és a mezőgazdaság között. Gyorsütemű volt a mezőgazdaság szocialista átszervezése is. Mindezen elkövetett hibák végső fokon lazították a munkás-paraszt szövetséget, s előnytelenül befolyásolták a párt és a tömegek kapcsolatának alakulását is.

Pártunk Központi Vezetősége határozatával e hibák kiküszöbölésére s fejlődésünk megváltására tett közvetlen intézkedéseket. A Központi Vezetőség határozata és a kormányprogramja azonban nem a «nep» bevezetését, hanem a «nep» következetesebb alkalmazását, az e terén elkövetett hibák kijavítását jelenti. A kormányprogramja a szocializmus építése szempontjából nem jelent visszavonulást, mint ahogyan az elkövetett hibák sem jelentettek előrenyomulást. A kormányprogram célul tűzi ki a falu és a város közötti gazdasági kapcsolatok erősítését, az áruforgalom fejlesztését. Kormányunk politikájának

alapvető célkitűzése a dolgozók szükségleteinek fokozottabb kielégítése. E célt csak abban az esetben tudjuk elérni, ha megkülönböztetett gondallal támogatjuk a parasztságot, beleértve a kisártermelő parasztagadásokat is. A kisártermelő biztonságérzetét és érdekességét a termelésben minden eszközzel fokoznunk kell. Az általános fellendülés alapja, a kormányprogram sikeres végrehajtásának feltétele a város és a falu közötti gazdasági kapcsolatok állandó erősítése, a mezőgazdasági termelés fejlesztése. Ezt a célt szolgálják a Központi Vezetőség határozata óta hozott intézkedések, a forgalmi korlátozások likvidálása, begyűjtési rendszerünk módosítása, a terménybeadási kötelezettség 10—15 százalékos csökkentése és mindazok a beruházások, amelyeknek egyrésze ma már megvalósult tény. A mezőgazdasági termelés fokozásának döntő eszköze a város és a falu közötti termelési kapcsolatok erősítése. Növelnünk kell a mezőgazdaság fejlesztésére irányuló beruházásokat. A mezőgazdaság támogatásának ki kell terjednie az egyéni dolgozó kis- és középparasztságra is. A kisártermelő parasztság termelési feltételeit az eddiginél fokozottabban kell javítani, mert csak ilyen eszközökkel tudjuk a kisártermelőket, mint magántermelőket a szocializmus építésére megnyerni és bevonni. A parasztságnak nyújtott támogatások és kedvezmények lehetővé teszik egész dolgozó népünk életszínvonalának emelését.

A piaci termelési kapcsolatok erősítése jelenleg egyik fő feladatunk: elősegíti a város és a falu közötti összefogás erősödését, megszilárdítja a munkás-paraszt szövetséget, kijavítja az ezen a téren elkövetett hibákat.

Pártunk Központi Vezetőségének határozata a «nep»-politika alkalmazásában elkövetett hibák kijavítását, az új gazdaságpolitika következetes alkalmazását jelenti. Egész dolgozó népünk tudatos cselekvésére van szükség ahhoz, hogy a kormányprogram valóra váljék. Megvalósítását gátolja az a szektáns szellem és baloldali magatartás, amely a mezőgazdaság fejlesztésével szemben megnyilvánul. Mindenki meg kell érteni s mindenkivel meg kell érteni, hogy további fejlődésünk kulcskérdése a mezőgazdasági termelés fejlesztése, hogy a Központi Vezetőség határozatának maradéktalan végrehajtása a szocializmus további építését, egész dolgozó népünk felemelkedését szolgálja.

Strack Sándor

Huszonnygy asszony . . .

Helytállnak az asszonyok az Alkotmány tszcs-ben

Az egyszerű, magabiztos és de-rúrcu asszony, akivel beszélgetünk, pirosszínű pulóvert visel. Látszik ezen a ruhadarabon, hogy nem régen vehette gazdája. A pettyes fejkendő, piros pulóveres asszony neve: Venczel Józsefné és a szegedi Alkotmány termelőcsoport tagja, a férjével, fiával együtt. Különben ő a vezetője a termelőcsoport MNDSZ szervezetének. Mert az is van a tszcs-ben és bizony a 24 asszony derekas, jó munkát végez. Cseppet sem túlzás azt mondani, ha a sor úgy hozza, felveszik a versenyt a férfikkal is. Miért ne?!

Venczel elvtársnő — az csak természetes — minden munkában részt vesz. Persze nemcsak ő, hanem a 24 tagú asszonyból álló brigád minden tagja is. De

adjuk át a szót

Venczel elvtársnőnek,

hadd beszéljen a asszonybrigádról: életéről, munkájáról. Azt írjuk le, amit ő mondott:

Az Alkotmány termelőcsoportban 24 asszony dolgozik. Akad közöttük bizony olyan is, aki a 60 esztendőn túl jár — de akad fiatal is. Olyanok az asszonyok egymással szemben, mint az igazi, jó testvérek. Munka közben — ha éppen kedvük tartja — notázunk és tréfálkozunk.

Az asszonybrigád négy munkacsapatból áll. A munkacsapatvezetők: Gazdag Jánosné, Kudjer Antalné, Csizsár Mátýásné és László Károlyné. Az egyik munkacsapat tagja például Czirok Kristófné is. Már eljártak felette az évek, de hát ő sem húzza ki magát a munkából, mert bírja magát. A 24 asszony — az idősebbek kivételével — résztvettek a nyári nagy munkákban — helyt álltak az aratásnál is. Különben az asszonybrigád a kerté-

szetben dolgozott, de amikor ott befejezték a munkát, nekifogtak a kapálásnak. Ők szedték a gyapotot is s nem sokat segítettek nekik a férfiak a cukorrépaszedésnél sem.

— A kertészetünk bizony — állapítja meg Venczel elvtársnő — nem valami jól fizetett, mert valahogy hibák voltak a munkaszervezésben, no és az idő is hátravetett bennünket. Előfordultak más bajok is, de mégis igaz szívvel mondhatom, hogy azért nem vagyunk híjával semminek. Voltak olyan asszonytársak is, akik valahogy úgy voltak vele: kimegyünk a csoportból. De ez csak olyan szóbeszéd volt és hát minket asszonyokat, ki sem lehetne onnan verní — s csupa mosoly az arca.

Az asszonyok nem szeretik

a formásokat,

de igaz, egyszerűen, közvetlenül segítettek egymást. Ott volt például Busáné is, neki is szépen megmutatták egy munkánál, hogyan halad az jobban. Idős Berkó Péternének szépen van munkaessége: — kerek 170. Gazdag Jánosné meg 200 munkaességet teljesített. Venczel Józsefné munkaességeinek száma 130, de meg kell mondani, hogy májusban több mint három hetet hiányzott betegsége miatt, — s ugyancsak betegsége miatt nem dolgozott októbertől márciusig. Akadt néhány olyan asszony is, aki kevés munkaességet szerzett. Persze ezek most már bányák, hogy nem dolgoztak rendszeresen.

— Az asszonyoknak — mondja megint mosolyogva Venczel elvtársnő — néha ok nélkül is gyorsan pereg a nyelvük, zsörtölődnek. De hát ez megcsik a férfiaknál is — ilyen is az ember. Rutai Jánosné is elégedetlenkedett a nyáron. Na, de hát most ők is házat vettek

abból, amit a csoportban kerestek. Csizsár Mátýásnéék is új családi háza költöztek — megkeresték az árat. En, a férjem s a fiam — szóval a család — 25 mázsa kenyérgabont vittünk már haza. Volt és lesz is még juttatás a munkaességekre. Úgy tudjuk, jóval felül lesz a tíz forint az a készpénz, amit egy-egy munkaességre kapunk még.

Elbeszéli azt is Venczel elvtársnő, hogy vásároltak télikabátot, egyéb ruhaneműket. A zárszámadás után is betérnek majd az Állami Áruházba venni egyet-mást, ugyanúgy, mint a többi csoporttagok. «Mi asszonyok:

feleségek és édesanyk

eltervezetjük magunkban, hogy a bajokat megszüntetve milyen szép is lesz az életünk. Persze rajtunk, csoporttagokon múlik a még jobb eredmény. A párt és a kormányzat segít bennünket, nem lehet hát semmi hiba.»

Az asszonybrigádból nincs egy olyan asszony sem, aki ne lenne tagja az MNDSZ-nek. Már most tervezgetik az asszonyok, hogy vasárnaponként összejönnek kis beszélgetésre, közösen megvitatni a kérdéseket. Mert jó dolog az, ha az emberek kicserélik gondolataikat.

Leszáll az est. Venczel Józsefné készülődik, mert nemcsak a tszcs-ben, hanem otthon is jól akarja — és el is látja — a háziasszonyi teendőket. De még ezt csak elmondja: «Az asszonyok ezután sem maradnak ki a munkából». Talán az is eszébe jut, amit egyik-másik asszony tréfásan énekel a nyáron a férfiak felé: «Aki legény, jöjjön velem kapálni...» Aztán megy már hazafelé, hogy jó vacsorát készítsen.

(m.)

H I R E K

Párthírek

ANYAKÖNYVI HIREK

Elmúlt héten született 25 fű, 28 lány.

Házasságot kötöttek: Mjháka József villamoskocsi vezető—Kis Erzsébet...

TANÁCSKÖRÖK FOGADÓRAI

November 24, kedd délelőtt 10-12 Petőfi Sándor sugárút 80 KIK hely.

Új tejszarnok épül Kükékházán korszerű berendezéssel. Eddig is volt a községben tejszarnok...

A NIVÓ Játék- és Tömegcikk-gyártó KTSZ dolgozói megkezdték az előkészületeket a közelgő Fenyő-ünnepre.

November 27-én a Városi Tanács Népművelési Osztálya és a városi MNDSZ rendezésében Bécsi-körút 23. szám alatti MNDSZ-helyiségekben 6 órai kezdettel «Kérdezz-Felelek»-estet tartanak.

A közeledő ajándékidényre több új típusú gyermekjátékot készítenek a Budapesti Lemezgyár dolgozói.

A III. Szovjetjogi Tanfolyam legközelebbi előadóját dr. Pólay Elemér egyetemi tanár tartja «Vállalkozási szerződés» címen november 24-én délután 6 órakor a Jogi Kar I. számú tantermében.

Mozgó röntgenpéldányt állított fel a Csongrád megyei Tüdőgondozó Intézet. A legmesszebb lévő tanyák közé is eljut majd a mozgó röntgenpéldány segítségével.

A Szegedi Textilművek DISZ-szervezete ma, vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel minőségis anketét rendez az üzem kultúrtermében.

FÜRESZPOROS kályhák keres megvételre

FÜRESZPOROS kályhák keres megvételre Orvosműszerész KSz. Apponyi u. 18. szám.

SALAK ingyen elhordható a Szegedi Szörme, Mikszáth K. u. 22. szám alatti telepről.

SEGÉDMUNKASOKAT felvesszünk. Szegedi Építési és Karbantartó KSz. Szeged, Tábor u. 8.

DEL MAGYARORSZÁG politikai naplaja

Felolvas szerkesztő és kiadó: ZOMBORI JÁNOS Szerkesztő: a szerkesztőbizottság

Első Békekölcsön V. sorsolása Szegeden A NEMZETI SZÍNHÁZBAN 1953 november 26. csütörtök d. u. fél 4-7 óráig megnyitó és sorsolás

Uj, modern felszerelésekkel, rádióirészléggel bővül a szegedi városi tanács Fémipari Vállalata.

Kárpitós és üvegjavító részleggel bővült a közelmúltban a Vegyipari Javító Vállalat, melynek célja, hogy a jövőben még jobban ki tudják elégíteni a lakosság megnövekedett igényeit.

November 30-án nyílik meg a Feltámadás-utcai körzeti orvosi rendelő. A korszerű berendezéssel ellátott rendelő négy rókusi körzet dolgozóinak gyógykezelését biztosítja.

Meleg gyermekmakkó garnitúrák és hosszúujjú téli pulloverek gyártására tértek át a Háziipari Szövetkezet dolgozói. Az új cikkek gyártásával nagymértékben hozzájárulnak a Háziipari Szövetkezet dolgozóinak Szege és környéke lakosságának téli ruha-ellátásához.

1953 NOVEMBER 22 VASÁRNAP IDŐJÁRÁSJELENTÉS Várható időjárás vasárnap este: Felhőzetes, esős, több helyen eső.

Várható hőmérsékleti értékek az ország területén: Vasárnap reggel 0-+5°C, délután nyugaton és délen 8-11, máshol 6-9 fok között.

A fűtés átjárási szolgáló várható hőmérséklet vasárnap 4 fok feletti lesz.

MOZI

Szabadság: Rigojettő (november 25-ig). Vörös Csillag: Az edzőcsarnokban szerdán, szombaton és vasárnap délelőtt 10-11 este 9-ig, a többi napokon délután 2-3 és 9-ig folyatlagosan kislemezek és híradások.

Faklya: Csuk és Gek (ma uo'járás), hétfőtől: Csak a papa meg ne tudja (november 25-ig).

Ma délelőtt 10 órakor matiné a Faklya moziban: Moksizimka. Az előadások a Szabadság- és Faklya moziban vasárnap fél 4, három, negyed 6 és 8, hétköznap háromnegyed 6 és 8 órakor kezdődnek.

SZÍNHÁZ

Délután fél 4: Bohémélet. Fagyjev bérlet (3). Este fél 8: Nem magánügy. Bérlet-szűnet (4).

MUZÉUM

Alföldi fésztett paraszbtűtorok kiállítás. Felsőőrtörténelmi kiállítás. Móra Ferenc-emlékkiállítás. Fehértó élővilága kiállítás (Kulturpáloa, Rómeo tér): hétfő kivételével mindennap délután 2 óráig 6 óráig. A Múzeumi Réptár (Horváth Mihály u. cal üvegcsarnok): hétfő kivételével mindennap délelőtt 10 óráig délután 2 óráig.

KÖNYVTÁR

Somogyi: Délelőtt 10 óráig este 7-ig. (Könyvtár)könyvtár: délután 2-től este 6 óráig. Az Egyetemi Könyvtár nyitvatartási ideje: Vasárnap: 10-től 21 óráig, hétfőn: 14-től 21 óráig; vasárnap 9-től 14 óráig; kedd-szerdén: 12-től 20 óráig; hétfőn: 14-től 20 óráig; vasárnap 9-től 13 óráig. Járás Könyvtár (Sztálin krt. 54. sz.): Könyvtárak felelőseinek szerda kivételével minden hétköznap 10-11-től 7 óráig. Vasárnap délelőtt 9-12 óráig. Gorkij Könyvtár: Nyitvatartási ideje: hétfő, kedd, szerda, péntek reggel 8 óráig 12-ig, délután 1-től fél 4-ig, csütörtökön, szombaton délelőtt 10-től 2-ig, délután 3-tól 7 óráig. Vasárnap 9-12 óráig.

MSZT HIREK

Az MSZT Bejárás V. alapszervezete (Április 4. útja 12). november 25-én, ezután este fél 7 órai kezdettel az ügysz és tart. A vezetőség kéri az aktív és a tagok pontos megjelenését.

SZAKSZERVEZETI HIREK

A MÁV Nyugdíjasok bizalmi testülete 25-én délután 2 órakor Tolbu, chin sugárút 14. szám alatt bizalmi ülést tart. A MÁV nyugdíjasok és MSZT alapszervezetük 27-én délután 2 órakor a Tolbuchi sugárút 14. sz. alatt igen fontos ügyekben tárgyalást tartanak békegyűléses egybe-köve. Minden nyugdíjast elvárnak.

FELHÍVÁS

Felhívom a dolgozó parasztkat és földművelőket figyelmükre, hogy az ősi mélyszén és határideje f. hó 30-án lejár, ezért a fenti határidőre a minisztérium által kötelezetté válnak mindenki kezében. Minden fogatjavadónak kötelessége 18 kh. széntet venni, amit a Tanács felé köteles igazolni. A szántani, illetve szántani szándékozók széntüket felenték be a körzetfőnököknek, kiknek neveit korábban már közhírré tettük. VB.-elnök

ARAMSZÖNET

A Délmagyarországi Aramszönet társ Válatat közli, hogy f. hó 22-én vasárnap reggel 6 h-13 h-ig a Jakab Lajos u.-Újter-Párizsi körút-Bécs-körút-Vásárhelyi sugárút által határolt területen színelve az áram-szolgáltatás.

Kérjük a titkár elvtársakat, hogy a Propaganda Anyag Terjesztő által már hetekkel ezelőtt megküldött «Nyilvántartás a pártoktatás résztvevőiről» című statisztikai ívet azonnal, kitöltve küldjék be az Agit.-Prop. Osztályra, minthogy az elkészítés határideje e hó 15-én lejárt. Városi Pártbizottság Agit.-prop. osztály

Értesítjük a Politikai Gazdaságtan I. évfolyam hallgatóit, hogy a

soron következő anyagból 1953. november 28-án, szombaton délután fél 3 órakor konferenciát tartunk, a Pártoktatók Házában. Pontos megjelenést kérünk.

Értesítjük a Politikai Gazdaságtan II. évfolyam hallgatóit, hogy az első témakörből 1953. november 28-án, szombaton délután fél 3 órakor konferenciát tartunk az Építőipari Technikumban. Pontos megjelenést kérünk! Városi Pártbizottság Agit.-Prop. Osztály

SPORT

Beszél Szepesi György...

Minden nagyobb nemzetközi sportesemény előtt napon a szinte egyhosszában cseng a telefon a Magyar Rádió sportrovatánál. A helyszíni közve ítések iránti nagyfokú érdeklődés külföldön megnőtt a hejcsind Olimpia óta és csúcspontját érte el most a londoni Anglia-Magyarország válogatott labdarúgó mérkőzés megkezdése napokban, melyről szerdán délután 15 óra 10 perckor helyszíni közvetítést ad a Kossuth rádió és amelyet este 20 óra 10 perckor megismételnek.

Sokan még bizonyára nem is tudják, hogyan készül a helyszíni közvetítés, hogyan jut el egy külföldi sportpályáról beszélt riportert hangja a magyar hallgatókhoz. Most például Londonból a telefonvonalhoz hasonlóan földalatti kábel továbbítja a londoni Wembley-stadion rádiófülkéjéből be-szó Szepesi György hangját Budapestre. A riportert hangja főt Európán keresztül jut el a rádióhallgatók füléhez, melyet Budapestben, a Rádió stúdiójában kiváló technikusok figyelnek, hogy a hang színe és ereje megfelelő legyen.

A helyszínen Londonban két mikrofon szükséges a közvetítéshez. Az egyik a riportert szavai, a másik a százezer nézősereg morajló hangját továbbítja a rádióhallgatókhoz. A közvetítés megkezdése előtt rövid

műszakj próbával győződik meg arról a riportert, hogy rendben van-e minden. A riportert telefonon «beszél» a stúdióba a sportesemény színhelyéről — most majd Londonból — és kéri a pontos időt. Beigazítja óráját a pontos kezdés érdekében és figyeli, mikor hangzik fel a budapesti Rádióban a bemozdó hangja. — Kossuth rádió, Budapest... A pontos idő 15 óra 10 perc... Helyszíni közvetítést adunk Londonból az Anglia-Magyarország nemzeti közötti válogatott labdarúgó mérkőzéséről... Beszél Szepesi György...

... És ekkor a rádió mellett igu-ló hallgatók meghallják a morajló nézősereg hangját, majd a riportert beszé: Kezddjék a közvetítés. A mérkőzés mindkét féljéről adott helyszíni közvetítést a Magyar Rádióban hangszagra rögzítik és a rádióportál így tartóztatják. A hangszagra felvett közvetítést bármikor megismételhet. Most ez akajommat az angol-magyar válogatott labdarúgó mérkőzésről felvett: kora délutáni helyszíni közvetítést — este 20 óra 10 perckor — ismétli meg a Rádió, hogy azok a sportesemény dolgozók akik a stúdióba közvetítést nem tudták meghallgatni, azok is hallhassák a nagy mérkőzésről szóló közvetítést és átéljék a világszerte nagy érdeklődéssel várt tájékoztató legzma cabb perccel.

VASÁRNAPI SPORTMOSOR

(Jurka). Fél 2-kor: Budapest—Szeged középkorú és válogatott labdarúgó mérkőzés.

Honvédi pályá: Fél 2-kor: Kecskeméi Honvédi-Békéscsaba Dózsa osztályozó mérkőzés az NB II-be jutásért.

Honvédi külő pályá: 9 óra: Szikra—Szeged-A'omlás városi éremmérkőzés (A'ró-).

Ady tér: 10 óra: Bőrösök—Épület-lakatos városi éremmérkőzés (Polylád).

Kerékpár Dorozsmán rendezik meg vasárnap a járási kerékpáros versenyeket. Rajt délelőtt 10 órakor a Tanács-háza előtt.

SAKK Hiskundorozsmán a kultúrthomban vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel tartják meg a Szeged járási sakkverseny második fordulóját.

Egyetemi hallgatók közötti labdarúgó mérkőzés A Szegedi Egyetem Jogi Karának válogatott labdarúgó csapata az Ady téri Haadás pályán mérkőzik a Budapesti Egyetem Jogi Karának válogatottjával vasárnap délután 2 órakor.

Vívás A rókusi tornacsarnokban vasárnap délelőtt fél 9 órai kezdettel tartják meg a csongrád megyei női és férfi törvívó bajnokságok csapatbajnoki küzdelmeit.

Mezei futóverseny A rókusi állomás mögötti vásárhelyen, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel megyei serdülő ifjúsági és felnőtt, női és férfi mezei futóversenyt tartanak az Sz. Lokomotív fejkéri a sportkörök és üzemek, hogy a versenyen minél többen induljanak. Nevezni a helyszínen lehet.

Röplabda Rókusi tornacsarnokban vasárnap délután 2 órai kezdettel Csongrád megye—Pest megye női és férfi röplabdaválogatott mérkőzés kerül sorra.

Teke Petőfi tekepályán vasárnap reggel 8 órai kezdettel tartják meg a Szpartakusz SE országos férfi tekebajnokságot.

Labdarúgás Lokomotív pályá: 10 órakor: Sz. Petőfi ifi—Sz. Lokomotív ifi bajnoki

JAVULÓ FORMÁBAN JÁTSZOTT A MAGYAR LABDARÚGÓ VÁLOGATOTT PÁRIZSI EDZŐMÉRKÖZÉSÉN

A Párizsban tartózkodó magyar labdarúgó válogatottak szombaton a Renault-gyár labdarúgó csapatának pályáján edzőmérkőzést tartottak. A következő felirat közölte a pályára lépő magyar játékosokat: «Üdvözlőjük magyar barátainkat, az olimpiai bajnokokat!» Magyar válogatott—Co. Billancourt 18:1 (10:0).

Az edzőmérkőzés góllövői: Puskás (5), egyet 11-elől, Kocsis (4), Budai II. (3), Czibor, Tóth és Parjótis (2-2), illetve Federini. Rövid ünnepség után a magyar csapat a következő összejövetelében kezdte a játékokat.

Grosics — Buzászkai, Lóránt Lantos — Bozsik Zakarás — Budai II, Kocsis, Hídezkúti, Puskás; Czibor. Az I. osztályú amatőr francia egyetelő nem tudott komoly ellenállást kifejteni a javuló formában játszó magyar válogatott ellen.

A második félidőben ez a csapat szerepelt: Gerér — Várhídi Lóránt, Lantos — Bozsik, Kovács I., — Sándor, Kocsis, Palócs, Puskás, Tóth. A magyar csapat összejövetele még nem történt meg az angolok elleni mérkőzésre, kijelölésénél figyelembe veszik a szakszemélyek a két londoni edzés tapasztalatait is.

Mándi Gyula, a válogatott csapat edzője a következőket mondta az edzőmérkőzés után: «A második félidőben ez a csapat szerepelt: Gerér — Várhídi Lóránt, Lantos — Bozsik, Kovács I., — Sándor, Kocsis, Palócs, Puskás, Tóth. A magyar csapat összejövetele még nem történt meg az angolok elleni mérkőzésre, kijelölésénél figyelembe veszik a szakszemélyek a két londoni edzés tapasztalatait is.

VASÁRNAPI SPORTMOSOR

(Jurka). Fél 2-kor: Budapest—Szeged középkorú és válogatott labdarúgó mérkőzés.

Honvédi pályá: Fél 2-kor: Kecskeméi Honvédi-Békéscsaba Dózsa osztályozó mérkőzés az NB II-be jutásért.

Honvédi külő pályá: 9 óra: Szikra—Szeged-A'omlás városi éremmérkőzés (A'ró-).

Ady tér: 10 óra: Bőrösök—Épület-lakatos városi éremmérkőzés (Polylád).

Kerékpár Dorozsmán rendezik meg vasárnap a járási kerékpáros versenyeket. Rajt délelőtt 10 órakor a Tanács-háza előtt.

SAKK Hiskundorozsmán a kultúrthomban vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel tartják meg a Szeged járási sakkverseny második fordulóját.

Egyetemi hallgatók közötti labdarúgó mérkőzés A Szegedi Egyetem Jogi Karának válogatott labdarúgó csapata az Ady téri Haadás pályán mérkőzik a Budapesti Egyetem Jogi Karának válogatottjával vasárnap délután 2 órakor.

Vívás A rókusi tornacsarnokban vasárnap délelőtt fél 9 órai kezdettel tartják meg a csongrád megyei női és férfi törvívó bajnokságok csapatbajnoki küzdelmeit.

Mezei futóverseny A rókusi állomás mögötti vásárhelyen, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel megyei serdülő ifjúsági és felnőtt, női és férfi mezei futóversenyt tartanak az Sz. Lokomotív fejkéri a sportkörök és üzemek, hogy a versenyen minél többen induljanak. Nevezni a helyszínen lehet.

Röplabda Rókusi tornacsarnokban vasárnap délután 2 órai kezdettel Csongrád megye—Pest megye női és férfi röplabdaválogatott mérkőzés kerül sorra.

Teke Petőfi tekepályán vasárnap reggel 8 órai kezdettel tartják meg a Szpartakusz SE országos férfi tekebajnokságot.

Labdarúgás Lokomotív pályá: 10 órakor: Sz. Petőfi ifi—Sz. Lokomotív ifi bajnoki

JAVULÓ FORMÁBAN JÁTSZOTT A MAGYAR LABDARÚGÓ VÁLOGATOTT PÁRIZSI EDZŐMÉRKÖZÉSÉN

A Párizsban tartózkodó magyar labdarúgó válogatottak szombaton a Renault-gyár labdarúgó csapatának pályáján edzőmérkőzést tartottak. A következő felirat közölte a pályára lépő magyar játékosokat: «Üdvözlőjük magyar barátainkat, az olimpiai bajnokokat!» Magyar válogatott—Co. Billancourt 18:1 (10:0).

Az edzőmérkőzés góllövői: Puskás (5), egyet 11-elől, Kocsis (4), Budai II. (3), Czibor, Tóth és Parjótis (2-2), illetve Federini. Rövid ünnepség után a magyar csapat a következő összejövetelében kezdte a játékokat.

Grosics — Buzászkai, Lóránt Lantos — Bozsik Zakarás — Budai II, Kocsis, Hídezkúti, Puskás; Czibor. Az I. osztályú amatőr francia egyetelő nem tudott komoly ellenállást kifejteni a javuló formában játszó magyar válogatott ellen.

A második félidőben ez a csapat szerepelt: Gerér — Várhídi Lóránt, Lantos — Bozsik, Kovács I., — Sándor, Kocsis, Palócs, Puskás, Tóth. A magyar csapat összejövetele még nem történt meg az angolok elleni mérkőzésre, kijelölésénél figyelembe veszik a szakszemélyek a két londoni edzés tapasztalatait is.

Mándi Gyula, a válogatott csapat edzője a következőket mondta az edzőmérkőzés után: «A második félidőben ez a csapat szerepelt: Gerér — Várhídi Lóránt, Lantos — Bozsik, Kovács I., — Sándor, Kocsis, Palócs, Puskás, Tóth. A magyar csapat összejövetele még nem történt meg az angolok elleni mérkőzésre, kijelölésénél figyelembe veszik a szakszemélyek a két londoni edzés tapasztalatait is.

RÁDIÓMOSOR

November 22, vasárnap Kossuth rádió 6 Reggeli zene, 6.45 Lapzseme, 7 Hangfolyó, 8 Hírek, lapszemle, 8 óra 15 Egy faju — egy nota, 9 Zenes fejtörő, 10 Vasárnapi levél, 10.10 Gyermekrádió, 11 Felolvasás, 12 Hl rek, lapszemle, 12.15 Hangverseny, 13 óra 15 Hangszerszólók, 13.30 Irodalmi folyóirat, 14.15 Eneklés, 14.45 Előadás, 15.30 Táncezen 16 Népmérek, 16.40 Szív tüdő, 17 Külpolitikai ismeret, 17.15 Filmzene, 17.40 Kja. ces kalendárium, 19 Népi zene, 20 Hírek, 20.10 Műsorismertetés, 20.15

Alföldi műsor, 21.30 Sporthíradó, 22 Hírek, 22.10 Táncezen, 23 Hangverseny, 24 Hírek

Petőfi-rádió 8 Könyv hangszerszólók 8.30 Ev. féjóra, 9 Falurádió, 9.30 Lemezsajáda, 10.10 Tudományos fejtoró, 10.30 Könyv zene, 11.35 Műdalok, 12.15 Lapfelmértés, 12.30 E. Gádás, 13 Operet részletek 14 Elbeszélés, 14.20 Művészlemez, 15 Tánccalok, 15.30 Opera: Carmen, 18.05 Hangfolyó, 18.45 Gyermekszínház, 19.30 Mosz, kval rádió összejövetele.